Gemeente Oosterhout

# RAADSVOORSTEL

**Datum raadsvergadering** 10 november 2026
**Zaaknummer raadsvoorstel** 1104850
**Portefeuillehouder** Van Mook

**Waar gaat het over? (onderwerp)**
Meerjarenbegroting 2027-2030

**Waar moet ik 'ja' tegen zeggen? (voorstel)**
1. De meerjarenbegroting 2027-2030 vast te stellen;
2. Het voteren van de investeringskredieten conform bijlage 9.2 van de programmabegroting 2027-2030 te delegeren aan het college.

**Waar komt deze vraag vandaan? (aanleiding)**
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout biedt uw raad de meerjarenbegroting 2027-2030 aan. De nu voorliggende begroting is een beleidsarme begroting. Dat wil zeggen dat in de begroting alleen financiële aanpassingen zijn meegenomen die nodig zijn om het huidige beleid te kunnen voortzetten. De nieuwe ambities uit het bestuursakkoord 'Thuisbasis voor vooruitgang' en ook ander nieuw beleid zijn nog niet verwerkt in de voorliggende begroting. Deze zullen op een later moment via een wijziging op de begroting 2027 aan uw raad worden voorgelegd.

**Wat willen we bereiken? (gewenst effect)**
Door de begroting vast te stellen stelt de gemeenteraad het beleidsinhoudelijk en financieel kader voor het jaar 2027 vast, waarmee het college toestemming heeft om de middelen uit te geven aan de afgesproken activiteiten.

**Waarom zou ik 'ja' zeggen? (argumenten)**
*1.1. De meerjarenbegroting 2027-2030 is structureel en reëel in evenwicht.*
We presenteren u een structureel sluitende meerjarenbegroting 2027-2030. Alle jaarschijven van deze begroting kennen een positief saldo en ook de structurele lasten zijn lager dan de structurele baten. De jaren 2028 en 2029 kennen qua begrotingssaldo een dip. Dit komt overeen met de verwachtingen, aangezien het 'ravijnjaar' is verschoven van 2026 naar 2028. De meerjarenbegroting 2027-2030 geeft het volgende financiële totaalbeeld:

| **Omschrijving (Bedragen * € 1.000)** | **Rekening 2025** | **Begroting 2026** | **Begroting 2027** | **Begroting 2028** | **Begroting 2029** | **Begroting 2030** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Lasten | 243.395 | 240.114 | 253.159 | 253.516 | 251.623 | 245.232 |
| Baten | -257.908 | -244.497 | -253.336 | -249.142 | -248.034 | -242.443 |
| **Subtotaal programma's** | **-14.513** | **-4.383** | **-176** | **4.374** | **3.589** | **2.789** |
| Stortingen in reserves | 186 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Onttrekkingen aan reserves | 14.418 | 4.403 | -2.919 | -4.903 | -3.840 | -4.989 |
| **Resultaat** | **91** | **22** | **-3.094** | **-527** | **-249** | **-2.198** |
| | **nadeel** | **nadeel** | **voordeel** | **voordeel** | **voordeel** | **voordeel** |

De begroting 2027 sluit met een verwacht positief saldo van ruim € 3 miljoen. In 2028 sluit de begroting met een positief saldo van € 527.000 en in 2029 met € 249.000. Het laatste begrotingsjaar kent een positief saldo van bijna € 2,2 miljoen.

De meerjarenbegroting 2027-2030 bevat hiermee (financiële) ruimte om noodzakelijke investeringen die voortkomen uit het bestuursakkoord in te kunnen vullen. Ook is in deze begroting nog ruimte aanwezig binnen de vrije reserve, welke ingezet kan worden om investeringen af te dekken.

*1.2. De begroting is beleidsarm.*

Op 27 mei hebben wij u per brief geïnformeerd over het proces om te komen tot een nieuwe begroting. De nu voorliggende begroting hebben wij opgesteld zonder nieuw beleid. Dit betekent dat we op basis van het bestaande beleid de begroting hebben geactualiseerd (bijstelling op aantallen) en waar nodig prijscompensatie hebben toegepast op de bestaande budgetten. Tevens zijn hierin de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting, welke normaal gesproken in de Kadernota worden vastgesteld, verwerkt. Dit alles expliciet zonder nieuw beleid en nieuwe ambities. De begroting vormt hiermee een voortzetting van de bestaande afspraken. Dit op één onderdeel na en dat zijn de tarieven voor de OZB. Op dit vlak zijn de ambities uit het bestuursakkoord al wel in de begroting 2027 verwerkt (zie punt hieronder).

*1.3. De Onroerend Zaakbelasting (OZB) wordt al wel verhoogd conform de ambities uit het bestuursakkoord.*

In het bestuursakkoord staat opgenomen: *'De afgelopen jaren is er met de strategische heroriëntatie fors gesneden in de eigen uitgaven. De OZB is de afgelopen jaren nauwelijks gestegen, waardoor Oosterhout momenteel behoort tot de 20% gemeenten met de laagste OZB van Nederland. Verdere bezuinigingen op de uitgaven lijken momenteel nauwelijks reëel zonder door het ijs te zakken. De komende jaren zijn wij daarom genoodzaakt meer richting het landelijk gemiddelde aan OZB-heffing te gaan groeien. Wij blijven hierbij echter wel onder het landelijk gemiddelde (de groene zone van het Coelo – dit betekent dat de OZB niet verder stijgt dan 95% van het landelijk gemiddelde), en houden hierbij oog voor de lasten van inwoners en ondernemers. Dit is nodig om de komende jaren de benodigde investeringen in Oosterhout te kunnen blijven uitvoeren en de voorzieningen op peil te houden voor inwoners en ondernemers.'*

Hoewel het uitgangspunt van deze begroting is, dat wij geen nieuwe ontwikkelingen opnemen, is het gezien de financiële stand van de begroting, veranderende wetgeving, externe ontwikkelingen, de grote hoeveelheid ambities en het feit dat er reeds een verhoging in 2028 begroot is, nodig om de OZB nu in de basisbegroting 2027 extra te verhogen.

In 2028 staat reeds een begrote stijging van € 500.000 van de OZB voor woningen in de begroting opgenomen.

Eerder is berekend dat de OZB-opbrengst bij 95% van het landelijk gemiddelde nog met zo'n € 1.350.000 kan stijgen. In 2028 is reeds een extra stijging van € 500.000 begroot. Hiernaast kan de OZB in Oosterhout voor woningen dus nog met zo'n € 850.000 extra stijgen richting de 95%. Bovendien zullen vele gemeenten de OZB de komende jaren (extra) gaan verhogen, waardoor de stijging in de praktijk zelfs nog groter kan zijn totdat we de 95%-grens bereiken.

Voorgesteld wordt om voor de extra stijging van de OZB in 2027 te kiezen van € 700.000. Dit komt neer op gemiddeld € 26,13 extra stijging per woning. Dit komt overigens naast de stijging van de standaardindexatie van 2,1% (€ 7,02 gemiddeld per woning) die reeds is toegepast op de OZB-opbrengst.

Jaarlijks worden in de raadsvergadering van december de belastingverordeningen voor het volgende jaar vastgesteld. Dit gebeurt op basis van de begroting die in november wordt vastgesteld. Dit besluit kan dus ook niet wachten totdat de begrotingswijziging 2027 in de raad is geweest.

Wordt deze extra verhoging niet doorgevoerd in 2027 dan is, zoals uit onderstaand staatje blijkt, de begrotingsruimte in 2028 en 2029 negatief en is er dus geen ruimte om beleid uit het bestuursakkoord tot uitvoering te brengen.

| Omschrijving | Rek 2024 | Begr 2025 | Begr 2026 | Begr 2027 |
|---|---|---|---|---|
| Huidig begrotingssaldo (incl verhoging OZB) | -3.094 | -527 | -249 | -2.198 |
| OZB-verhoging niet doorvoeren | 700 | 700 | 700 | 700 |
| **Begr saldo excl OZB-verhoging** | **-2.394** | **173** | **451** | **-1.498** |
| | **voordeel** | **nadeel** | **nadeel** | **voordeel** |

*1.3. De gemeentelijke woonlasten liggen onder het landelijk gemiddelde.*

De gemeentelijke woonlasten worden gevormd door de onroerend zaakbelasting (OZB), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. In het bestuursakkoord is opgenomen dat de belastingen en heffingen (hier de rioolheffing en de afvalstoffenheffing) kostendekkend zijn. Voor de OZB is opgenomen dat we meer richting het landelijk gemiddelde aan OZB-heffing gaan groeien.
Op basis van de in de begroting 2027 opgenomen kosten en huidige aantallen, leidt dit tot de volgende **verwachte** lokale belastingen in 2027:

| | Omschrijving | Rekening 2025 | Begroting 2026 | Begroting 2027 |
|---|---|---|---|---|
| A | OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde | 342,88 | 318,04 | 353,34 |
| B | Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde | 288,00 | 276,00 | 298,00 |
| C | Afvalstoffenheffing voor een gezin | 282,00 | 279,00 | 314,00 |
| D | Eventuele heffingskorting voor een gezin | - | - | - |
| **E** | **Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)** | **912,88** | **873,04** | **965,34** |
| F | Woonlasten landelijk gemiddeld gezin in T-1 | 994,00 | 1.053,00 | 1.095,00 |
| | **Belastingcapaciteit (E/F) x 100%** | **91,8%** | **82,9%** | **88,2%** |

Meer informatie en achtergronden over de lokale heffingen en de kostentoerekening vindt u in paragraaf 7.1. van de begroting 2027. De belastingverordeningen met de tarieven voor 2027 zullen in de raadsvergadering van 8 december 2026 aan u worden voorgelegd.

*1.4. De financiële kengetallen ontwikkelen zich binnen veilige marges*

De financiële kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente (zowel in ontwikkeling over de tijd, alsook – zij het beperkter – in vergelijk met andere gemeenten). De ontwikkeling ziet er als volgt uit:

| Omschrijving | Rek 2025 | Begr 2026 | Begr 2027 | Begr 2028 | Begr 2029 | Begr 2030 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Netto schuldquote incl verstrekte leningen | 18,6% | 20,0% | 35,7% | 45,4% | 46,7% | 50,9% |
| Netto schuldquote excl verstrekte leningen | 12.6% | 13,8% | 29,8% | 39,5% | 40,9% | 45,1% |
| Solvabiliteitsratio | 60,4% | 65,1% | 63,2% | 58,6% | 57,6% | 55,9% |
| Structurele exploitatieruimte | 7,34% | 5,16% | 4,45% | 2,91% | 3,03% | 3,10% |
| Grondexploitatie | 4,7% | 5,2% | 4,7% | 4,2% | 2,4% | 3,0% |
| Belastingcapaciteit | 91,8% | 82,9% | 88,2% | 88,2% | 88,2% | 88,2% |

Een toelichting op deze kengetallen en hun ontwikkeling vindt u terug in paragraaf 7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheering.

*2.1. De raad heeft het budgetrecht en stelt investeringskredieten ter beschikking aan het college.*

Met het vaststellen van de begroting vragen we de raad om voor 2027 de investeringskredieten ter beschikking te stellen voor uitvoering van projecten of vervanging van materieel. In de begroting 2027 in paragraaf 8.9 vindt u het investeringsplan voor komende jaren. Dat ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

| Omschrijving (bedragen * € 1.000) | Plafond 2027 | Begroting 2027 | Raming 2028 | Raming 2029 | Raming 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Openbare ruimte | 5.258 | 13.034 | 5.313 | 5.313 | 11.708 |
| Sport | 883 | 883 | 883 | 883 | 883 |
| Informatisering | 51 | - | - | - | - |
| Accommodatiebeheer | 313 | 3.587 | 313 | 313 | 313 |
| Incidentele investeringen | 401 | 401 | 558 | 401 | 1.458 |

| Omschrijving (bedragen * € 1.000) | Plafond 2027 | Begroting 2027 | Raming 2028 | Raming 2029 | Raming 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| **Subtotaal** | | 16.345 | 6.554 | - | - |
| Afvalverwijdering | **6.906** | **34.250** | **13.621** | **6.910** | **14.434** |
| Riolering | | 132 | 132 | 132 | 132 |
| Tractiemiddelen | | 5.304 | 5.335 | 5.304 | 5.176 |
| Onderwijshuisvesting (IHP) | | 1.785 | 1.100 | 425 | 525 |
| Equalit | | 2.500 | 2.500 | 2.500 | 2.500 |
| Activering personele kosten | | 1.373 | 1.373 | 1.373 | 1.373 |
| **Totaal investeringen** | | **45.344** | **24.061** | **16.644** | **24.068** |

Bij het opstellen van de begroting 2026 is het investeringsplafond voor de openbare ruimte verhoogd met € 500.000 in 2026, oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Vanaf 2028 is een investeringsplafond van € 2 miljoen opgenomen voor het Huisvestingsplan Onderwijs.
In paragraaf 9.2. is opgenomen welke investeringen gedelegeerd worden aan het college en welke voor votering nog langs de raad komen.

**Wat zijn de nadelen, beperkingen en risico's? (kanttekeningen)**

*1.1. De septembercirculaire 2026 is niet verwerkt in de meerjarenbegroting 2027-2030.*
De recent verschenen septembercirculaire 2026 bevat actuele inzichten over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Het doorrekenen van de effecten voor de gemeente Oosterhout is nog niet afgerond en deze zijn dan ook niet verwerkt in de voorliggende begroting. De gemeenteraad wordt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de begroting 2027, middels een raadsbrief, geïnformeerd over de effecten van de septembercirculaire. Zodoende kan de raad de uitkomsten hiervan betrekken bij de behandeling van de voorliggende begroting.

**Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen? (financiën)**

De benodigde budgetten voor de exploitatie en de kapitaallasten voor de geplande investeringen zijn opgenomen in de voorliggende meerjarenbegroting 2027-2030.

**Wat zijn de praktische gevolgen na akkoord? (vervolg)**

De planning van de behandeling van de meerjarenbegroting 2027-2030 ziet er als volgt uit:

| Omschrijving | Datum |
|---|---|
| Verzenden begroting aan gemeenteraad | 29-09-2026 |
| Indienen raadsvragen begroting | 28-10-2026 |
| Beantwoording raadsvragen begroting | 2-11-2026 |
| Inspreken begroting | 3-11-2026 |
| Behandeling begroting in gemeenteraad | 10-11-2026 |
| Verzenden begroting naar toezichthouders | 15-11-2026 |

Op 2 maart 2027 wordt een extra raadsvergadering gepand waarin de eerste begrotingswijziging 2027 met daarin de uitwerking van de nieuwe ambities uit het bestuursakkoord 'Thuisbasis voor vooruitgang' en ook overig nieuw beleid wordt behandeld.

**Waar vind ik meer informatie? (bijlage)**

1 Boekwerk meerjarenbegroting 2027-2030

Oosterhout 28 september 2026,
Burgemeester en wethouders.

# RAADSBESLUIT

Onderwerp Meerjarenbegroting 2027-2030
Zaaknummer 1104850

De raad van de gemeente Oosterhout,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2026,

**BESLUIT**:

1. De meerjarenbegroting 2027-2030 vast te stellen;
2. Het voteren van de investeringskredieten conform bijlage 9.2 van de programmabegroting 2027-2030 te delegeren aan het college.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 november 2026,

de raad voornoemd,

, voorzitter
{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

, griffier
{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}